

LAPPI TL KIVIKYLÄ TALVIKYLÄ

Lieden kaivaus 1987

Helena Taskinen

SISÄLLYS

Kaivauspaikan esittely	1
Ote peruskartasta	2
Kaivauskertomus	3
Valokuvat	5
Luettelo kartoista	9
Luettelo kertomukseen liittyvistä negatiiveista	9
Luettelo kertomukseen liittyvistä diapositiiveista	10
Yleiskartta 1:5000 A4	11
Pinta- ja pohjavaaituskartta 1:10 A3	12
Tasokartat 1:10, tasot 1-5 A3	13
Profiilikartta liedestä 1:10 A3	18

LAPPI TL KIVIKYLÄ TALVIKYLÄ
- esihistoriallisen (?) lieden kaivaus 1987

Kunta: Lappi TL

Kylä: Kivikylä

Paikka: Talvikylä

Tila: RN:o 2:26

Maanomistaja 1987: Jaakko Lahtinen,
Kivikylä, 27230 Lappi TL

Peruskartta: 1134 01 LAPPI (1985)

Kaivauskohteen koordinaatit: x = 6779 50

y = 1543 83

z = 27

Kertomukseen liittyvät löydöt: KM 24011:1-2 (hiilinäytettä) Diar. 6.1.1988

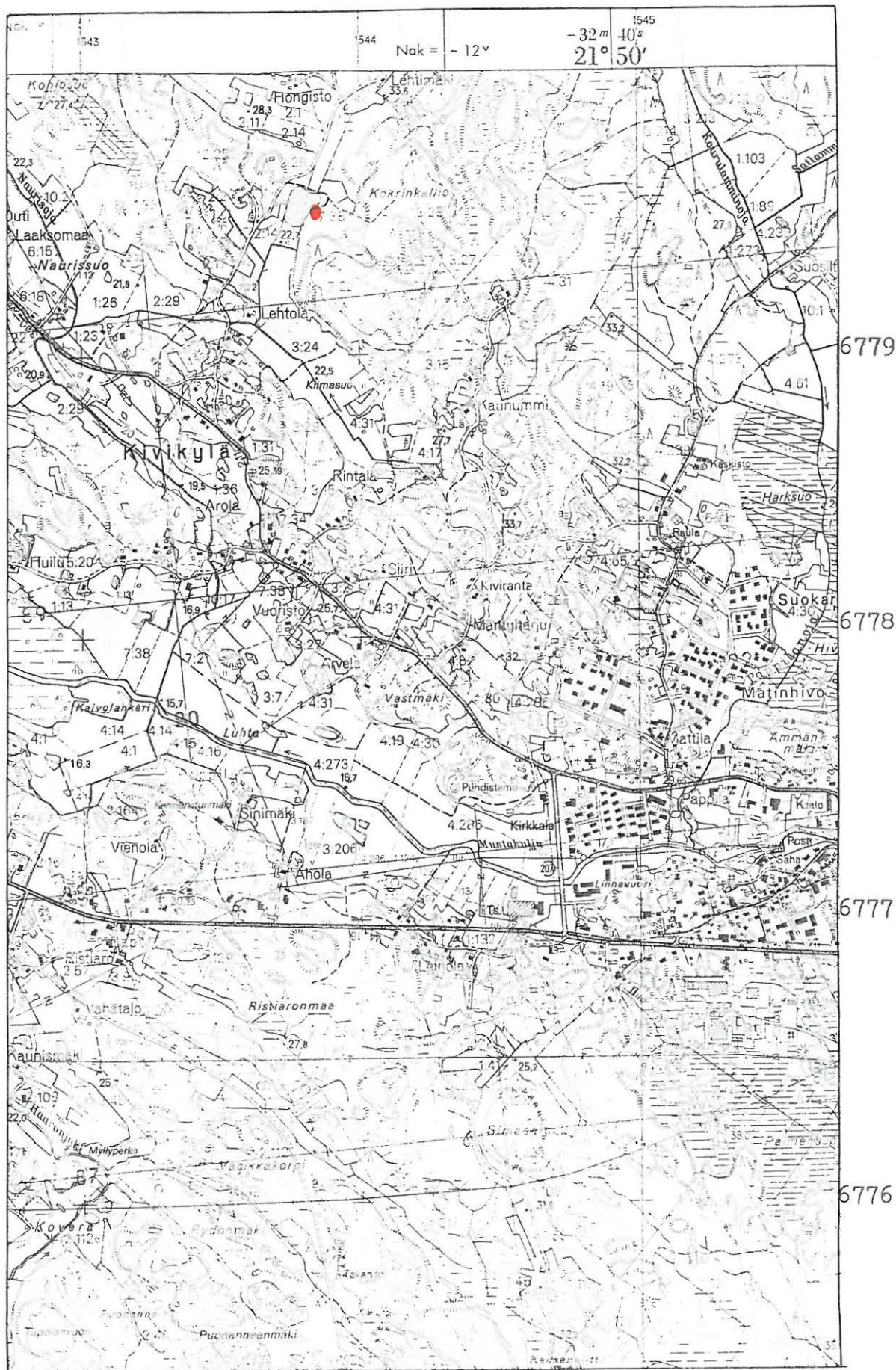
Aikaisemmat tutkimukset: Tuula Heikkurinen-Montell ja Petri Halinen, tarkastus 1986

Sivut 5-7 ovat kuvatauluja, joissa on kuvia negatiiveista 69664-69688

Kertomukseen liittyvät diapositiivit nrot 13629-13639

Luettelo kartoista, negatiiveista ja diapositiiveista on kertomuksen lopussa.

Ote peruskartasta 1:20 000 1134 01 LAPPI (1985)

Tutkitun lieden sijainti merkitty karttaan punaisella

Tutkittu liesi sijaitsi soranoton tuhoamalla alueella Lappi TL:n Kivikylässä, kirkosta noin 2,2 km luoteeseen. Keskelelle tätä soranottoaluetta oli jätetty noin 30 x 20 m kooltaan ollut hiekkakasa, jonka pohjoisosassa, osittain jo tuhoutuneena, liesi sijaitsi. Maaperä alueella oli hienoa, kivetöntä hiekkaa. Liesi muistutti kuoppaliettä ja oli halkaisijaltaan 2,8 m ja ulottui syvimmillään 1,2 metrin syvyyteen maanpinnasta.

Liedestä piirrettiin ensiksi profiilikartta mittakaavaan 1:10. Profiilikarttaa varten hiekkakuopan reunamaa siistittiin ja suoristettiin hiukan.

Tämän jälkeen lieden kohdalle paalutettiin 1,5 x 2,2 metriä kooltaan ollut tutkimusalue. Liesi tutkittiin kaivauslastoilla kaivaen ja ensimmäinen tasokartta piirrettiin 30 cm syvältä maan pinnasta laskien, sillä vasta tässä tasossa oli havaittavissa ensimmäiset liesirakenteeseen liittyvät merkit. Tässä tasossa lieden pohjoisosassa oli suurehkoja kiviä (halkaisijaltaan 15-20 cm). Muualla lieden alueella oli muutamia suurehkoja kiviä siellä täällä sekä erittäin runsaasti pieniä kiviä liesialueen etelä- ja länsiosassa. Tasossa 1 oli havaittavissa ruskeaa hiekkaa ja nokimaata tai noensekaista ruskeaa hiekkaa.

Kaivauskerros 2 oli noin 15 cm paksu. Pohjoisosassa liesialuetta edellisessä tasossa ollutta suurehkojen kivien aluetta ei ollut enää havaittavissa. Liesialueen eteläosassa oli noin 70 x 50 cm kooltaan ollut suurehkojen kivien muodostama kivirykelmä. Muuten liesialueella oli runsaasti pieniä kiviä ja nokimaata.

Kolmannen kaivauskerroksen paksuus oli 10 cm. Tasossa 3 liesi oli muodoltaan puolipallonmuotoinen. Pohjois - itäosassa sitä reunusti noin 5 cm leveä hiilimaaraita. Muuten liesialueella oli erittäin vahvaa hiili- ja nokimaata, jossa oli runsaasti pieniä, palaneita kiviä.

Neljännän kaivauskerroksen paksuus oli noin 10 cm. Tasossa 4 lieden reunoja kiersi vahva nokimaa-alue, jossa oli lieden koillis- ja lounaisosassa palaneiden hiilirankojen alue. Itä-eteläosassa oli nokimaa-alueen ulkopuolella palaneen hiekan ja hiilimurusten muodostama noin 10 cm leveä raita. Liesialueella oli muutamia suurehkoja kiviä ja runsaasti pieniä, palaneita kiviä.

Viidennen kaivauskerroksen paksuus oli noin 10 cm. Tässä tasossa liesi oli kooltaan lounais-koillinen -suunnassa 1,5 m ja luode-kaakko -suunnassa noin 1 m. Vahva nokimaa-alue kiersi lieden reunoja 20-30 cm leveänä raitana, jossa oli paikoitellen hiilirankoja. Tasossa 5 oli muutamia suurehkoja kiviä sekä nokimaa-aluetta sisempänä lieden keskellä palanutta kivimurenaa.

Tutkittu liesi oli rakenteeltaan kuoppaliesi. Lieden pohjaosa oli kooltaan koillinen-lounais -suunnassa 1,5 m ja luode-kaakko -suunnassa 0,85 m.

Tutkimuksissa ei tullut esille mitään löytöjä. Myöskään jäljellä olevan hiekkakasan reunamassa ei ollut havaittavissa mitään merkkejä esihistoriallisesta asuinpaikasta, vaan hiekkakasan reuna oli liesikohtaa lukuun ottamatta maaväreiltään täysin puhdasta. Myöskään ympäröivällä hiekanottoalueella ei ollut havaittavissa mitään esihistorialliseen kohteeseen viittaavaa.

Tutkitusta liedestä otettiin kaksi C 14 -näytettä (KM 24011:1-2). Toinen näytteistä otettiin lieden profiiliseen nämästä noin 1 m syvältä turpeen pinnasta laskien ja toinen näyte lieden pohjalta noin 1 metrin syvyydeltä turpeen pinnasta laskien.

Kiintopisteenä kaivauksilla käytettiin lähellä ollutta kantoa, jonka korkeudeksi on laskettu 27,69 m m.p.y. Kiintopisteen korkeus on kuitenkin epävarma ja vain suunta-antava, sillä kiintopisteen korkeus on jouduttu laskemaan pisteessä $x = 6778,73$, ja $y = 1543,55$ olleen rakennuksen lounaiskulman kohdalla kulkeneesta 22,5 m korkeuskäyrästä. Tällaista poikkeavaa tapaa jouduttiin noudattamaan sen johdosta, että peruskartassa ilmoitettua Eurajoki - Lappi-tien vieressä kalliolla olevaa kiintopistettä ei ollut enää olemassa. Kiintopiste on ilmeisesti hävinnyt tienoikaisu- ja parannustöissä. Tutkimusajan lyhyiden johdosta ei ollut mahdollista yrittää siirtää kiintopisteen korkeutta kauempaa. Kuten edellä jo on mainittu, niin tässä tapauksessa ilmoitettu kiintopisteen korkeus ei ole tarkka, vaan vain suunta-antava.

Esihistorian toimiston koekaivausryhmä tutki lieden 19.-20.8.1987. Kaivausaluetta ei peitetty tutkimusten päätyttyä, sillä hiekanotto alueella jatkui.

Helsingissä 9.3.1990

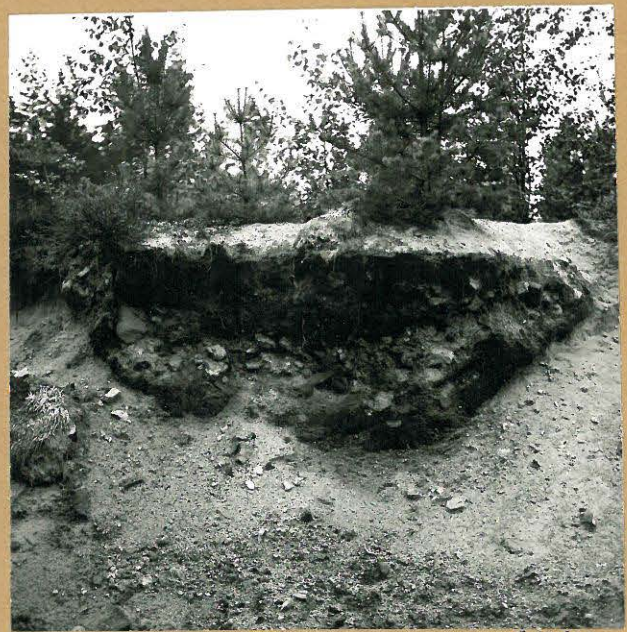

Helena Taskinen

Kuva 1: Maisemakuva. Tutkitun lieden sijainti merkitty kuvaan nuolella. Kuvattu idästä.

Kuva 2: Lähikuva liedestä ennen kaivausten aloittamista. Kuvattu pohjoisluoteesta.

Kuva 3: Lähikuva liedestä ennen kaivausten aloittamista. Kuvattu pohjoisluoteesta.

F. 69 662

Kuva 4: Simo Vanhatalo siestimässä hiekkakuopan reunaa tutkittavan lieden kohdalta ennen profiilikartan piirtämistä. Kuvattu idästä.

F. 69 671

Kuva 5: Profiilikuva tutkitusta liedestä. Kuvattu pohjoisluoteesta.

F. 69 668

Kuva 6: Profiilikuva tutkitusta liedestä. Kuvattu pohjoisluoteesta.

F. 69 678

F. 69 677

Kuva 7: Liesi tasossa 1. Kuvattu lounaasta.

Kuva 8: Liesi tasossa 4. Kuvattu kaakosta.

Kuva 9: Liesi tasossa 4. Kuvattu idästä.

Kuva 10: Liesi tasossa 5. Kuvattu idästä.

Kuva 11: Liesi tasossa 5. Kuvattu kaakosta.

Kuva 12: Liesi pohjaan kaivettuna. Kuvattu lounaasta.

Kuva 13: Liesi pohjaan kaivettuna. Kuvattu kaakosta.

LUETTELO KARTOISTA

Yleiskartta 1:5000 A4	s. 11
Pinta- ja pohjavaaituskartta 1:10 A3	s. 12
Tasokartat, tasot 1-5, 1:10 A3	s. 13-17
Profiilikartta 1:10 A3	s. 18

LUETTELO NEGATIIVEISTA

- 69664-65 Lähikuva liedestä ennen kaivausten aloittamista. Kuvattu pohjoisluoteesta.
- 69666 Kuva liedestä ennen kaivausten aloittamista. Kuvattu pohjoisluoteesta.
- 69667 Simo Vanhatalo siistimässä tutkittavan lieden kohdalta hiekkakuopan reunaa ennen profiilikartan piirtämistä. Kuvattu idästä.
- 69668-73 Profiilikuva tutkitusta liedestä. Kuvattu pohjoisluoteesta.
- 69674-76 Maisemakuva tutkitun lieden sijaintipaikasta. Kuvattu idästä.
- 60677-78 Liesi tasossa 1. Kuvattu lounaasta.
- 69679 Liesi tasossa 4. Kuvattu idästä.
- 69680 Liesi tasossa 5. Kuvattu idästä.
- 69681-82 Liesi tasossa 5. Kuvattu kaakosta.
- 69683-84 Liesi tasossa 4. Kuvattu kaakosta.
- 69685 Liesi tasossa 5. Kuvattu idästä.
- 69686 Liesi pohjatasoon kaivettuna. Kuvattu lounaasta.
- 69687-88 Liesi pohjatasoon kaivettuna. Kuvattu kaakosta.

LUETTELO DIAPOSITIIVEISTA

- 13629 Maisemakuva tutkimuskohteesta. Kuvattu idästä.
- 13630 Simo Vanhatalo puhdistaa tutkittavan lieden profiilia. Kuvattu idästä.
- 13631 Simo Vanhatalo puhdistaa tutkittavan lieden profiilia. Kuvattu idästä.
- 13632 Profiilikuva liedestä. Kuvattu pohjoisluoteesta.
- 13633 Profiilikuva liedestä. Kuvattu pohjoisluoteesta.
- 13634 Profiilikuva liedestä. Kuvattu pohjoisluoteesta.
- 13635 Profiilikuva liedestä. Kuvattu pohjoisluoteesta.
- 13636 Liesi tasossa 1. Kuvattu lounaasta.
- 13637 Liesi tasossa 5. Kuvattu kaakosta.
- 13638 Liesi pohjaan kaivettuna. Kuvattu lounaasta.
- 13639 Liesi pohjaan kaivettuna. Kuvattu etelästä.

LAPPI TL. KIVIKYLÄ TALVIKYLÄ
HELENA TASKINEN 1987

YLEISKARTTA MK 1:5000

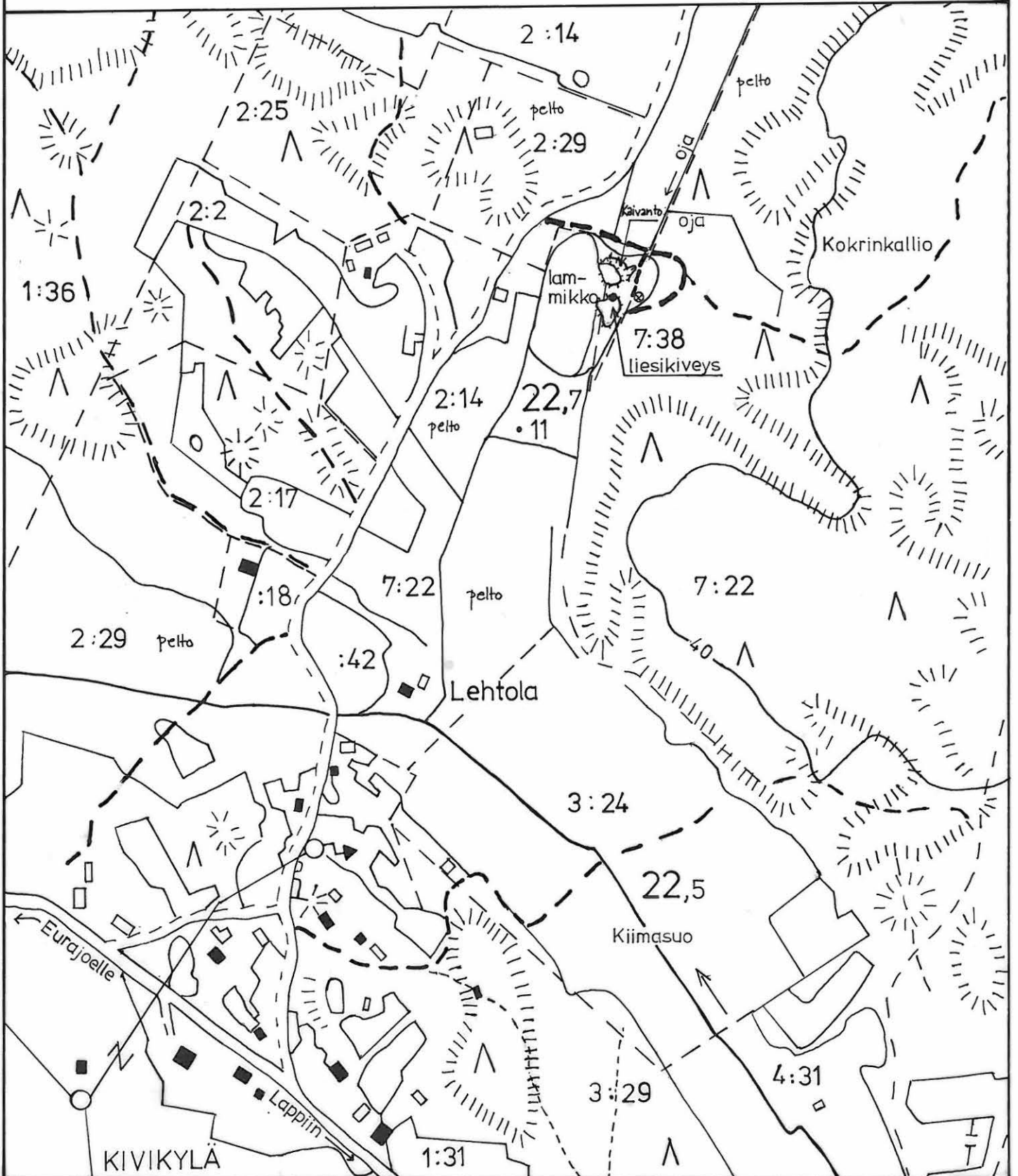
250 m

PIIRT. SIMO VANHATALO

Karttapohjana on käytetty peruskarttaa 1134 01 LAPPI (1985)

⊙KP=27,69 m m.p.y., kone 013

N

LAPPI TL. KIVIKYLÄ TALVIKYLÄ

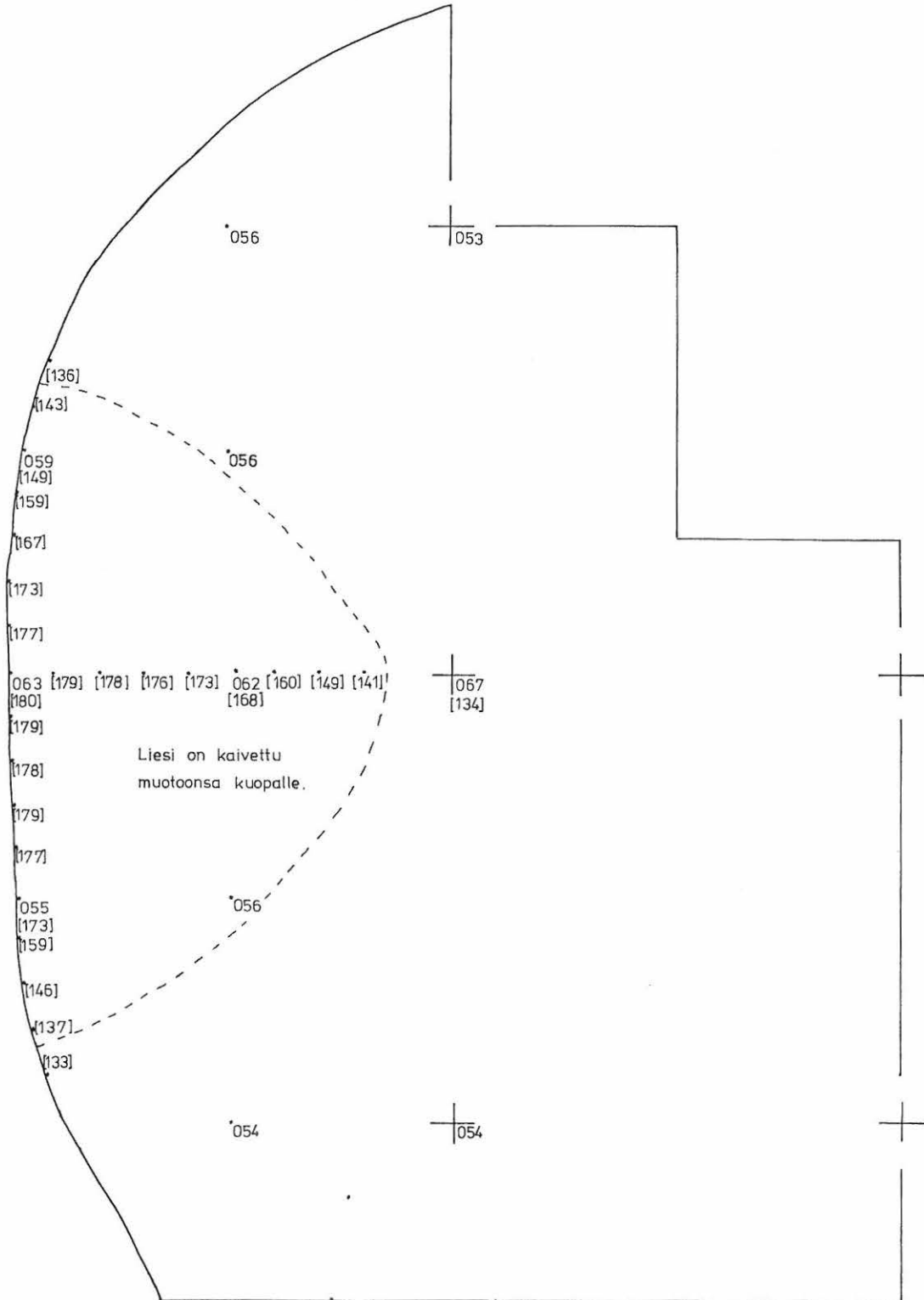
HELENA TASKINEN 1987

PINTA- JA POHJAVAAITUSKARTTA MK
PIIRT. SIMO VANHATALO

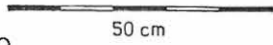
KP = 27,69 m m.py. kone 013

Hakasten sisällä olevat luvut ovat pohjavaaituslukuja.

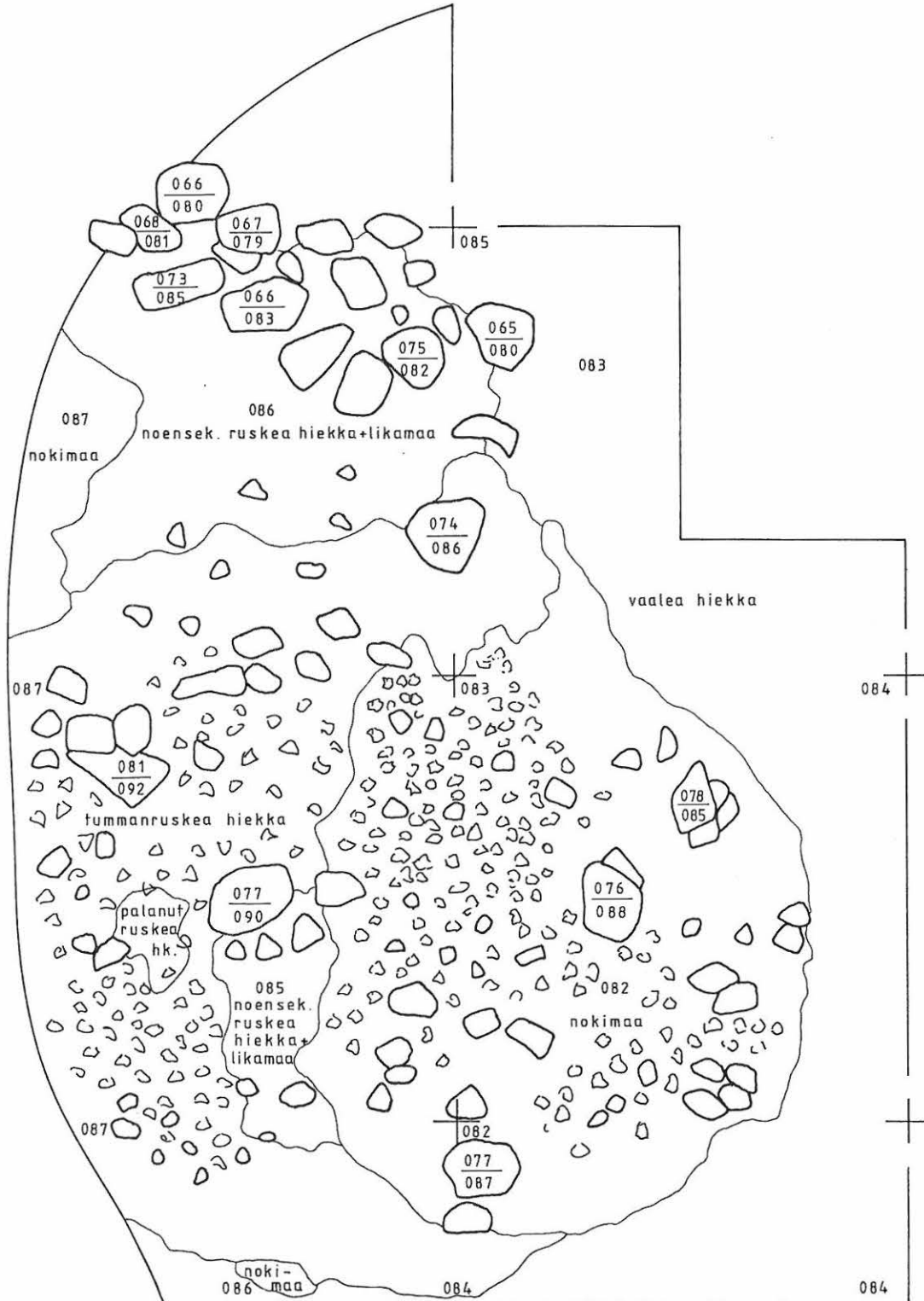

LAPPI TL. KIVIKYLÄ TALVIKYLÄ HELENA TASKINEN 1987

TASOKARTTA MK
PIIRT. SIMO VANHATALO

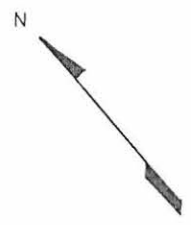
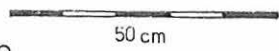
KP = 27,69 m m.py., kone 013
TASO 1

LAPPI TL. KIVIKYLÄ TALVIKYLÄ

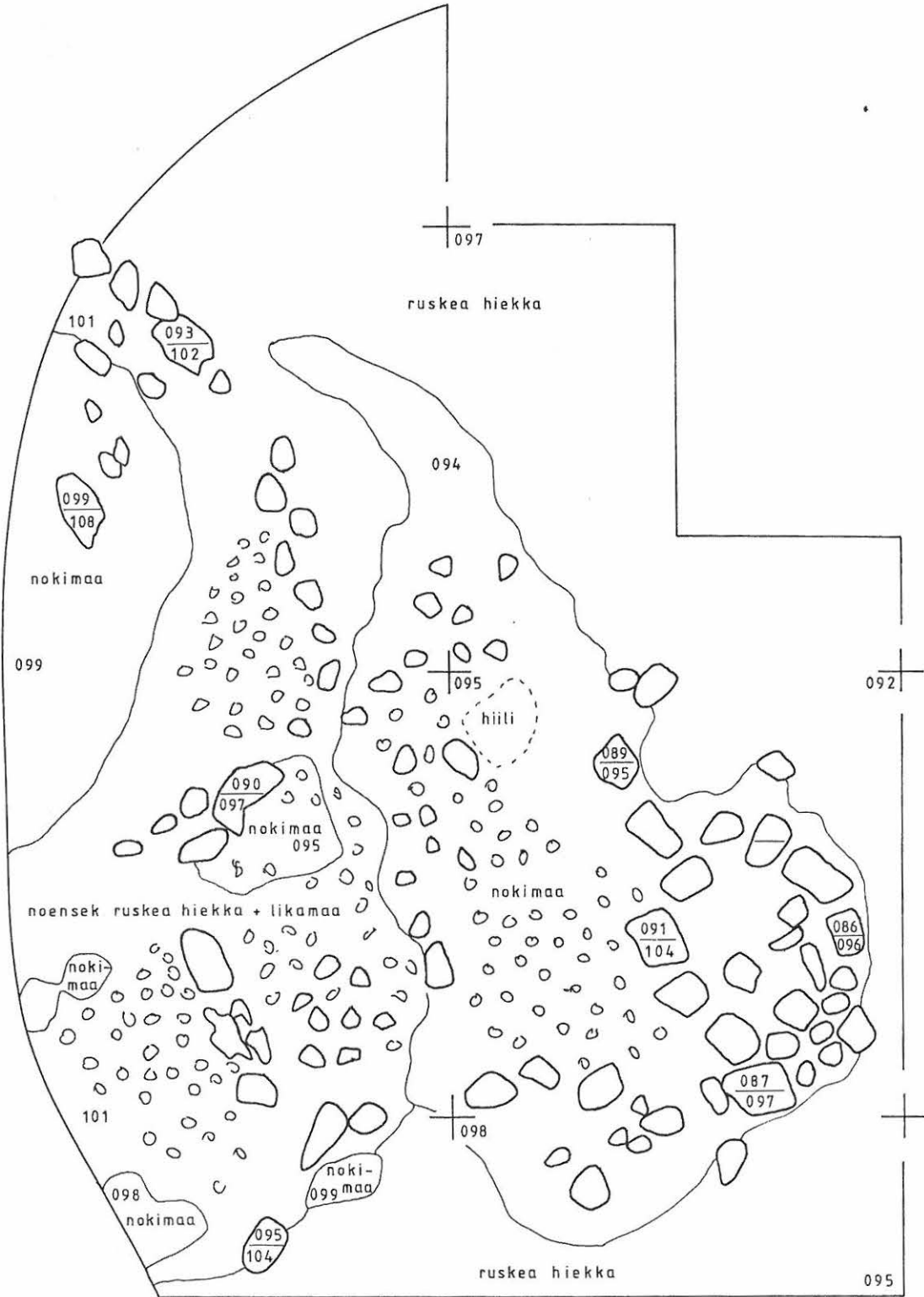
HELENA TASKINEN 1987

TASOKARTTA MK
PIIRT. SIMO VANHATALO

KP = 27,69 m m.py, kone 013

TASO 2

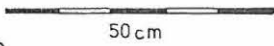

LAPPI TL. KIVIKYLÄ TALVIKYLÄ

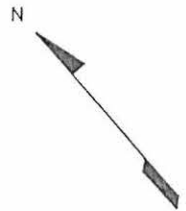
HELENA TASKINEN 1987

TASOKARTTA MK

PIIRT. SIMO VANHATALO

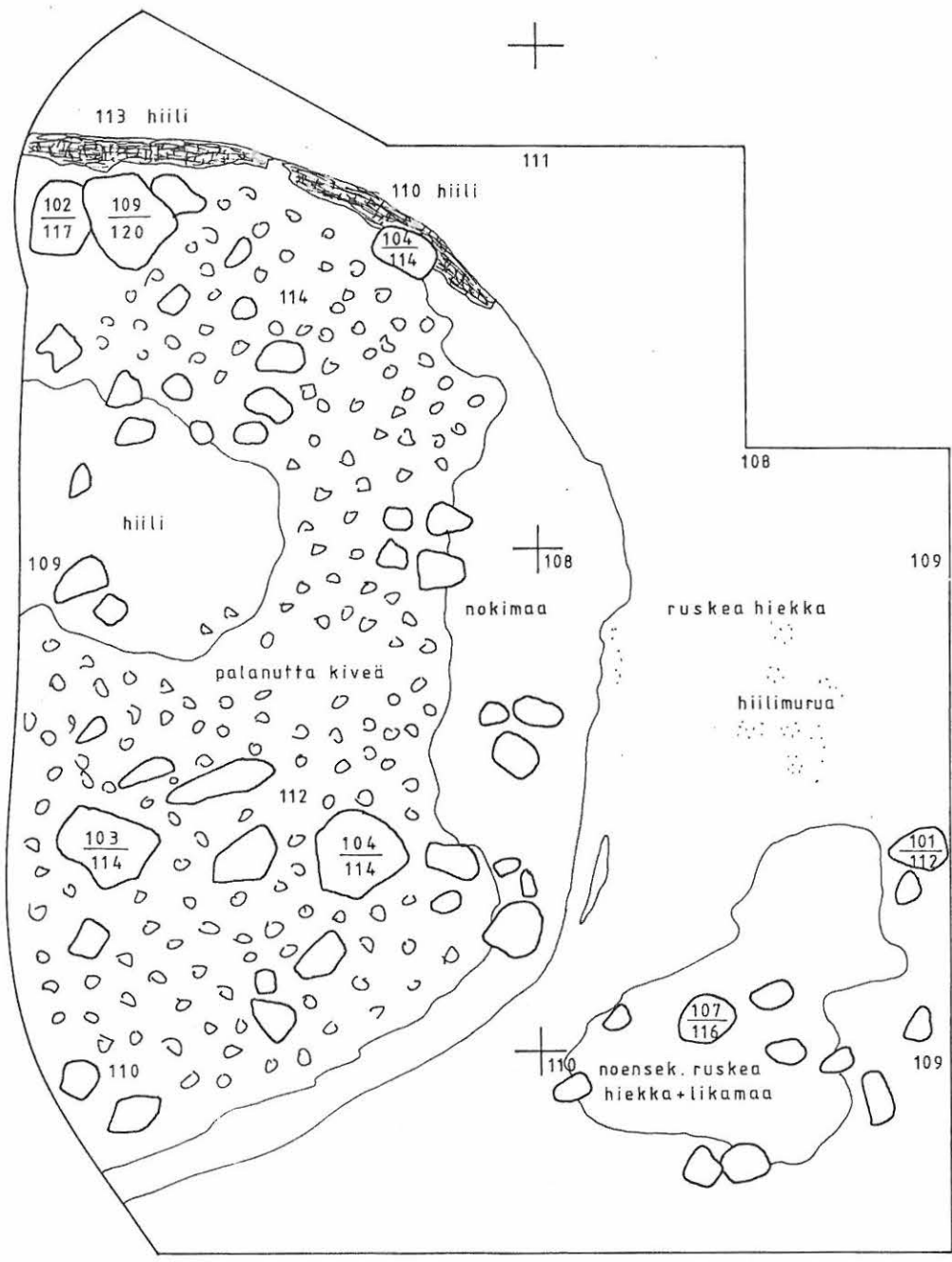

50cm

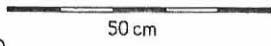
KP = 27,69 m m.py., kone 013

TASO 3

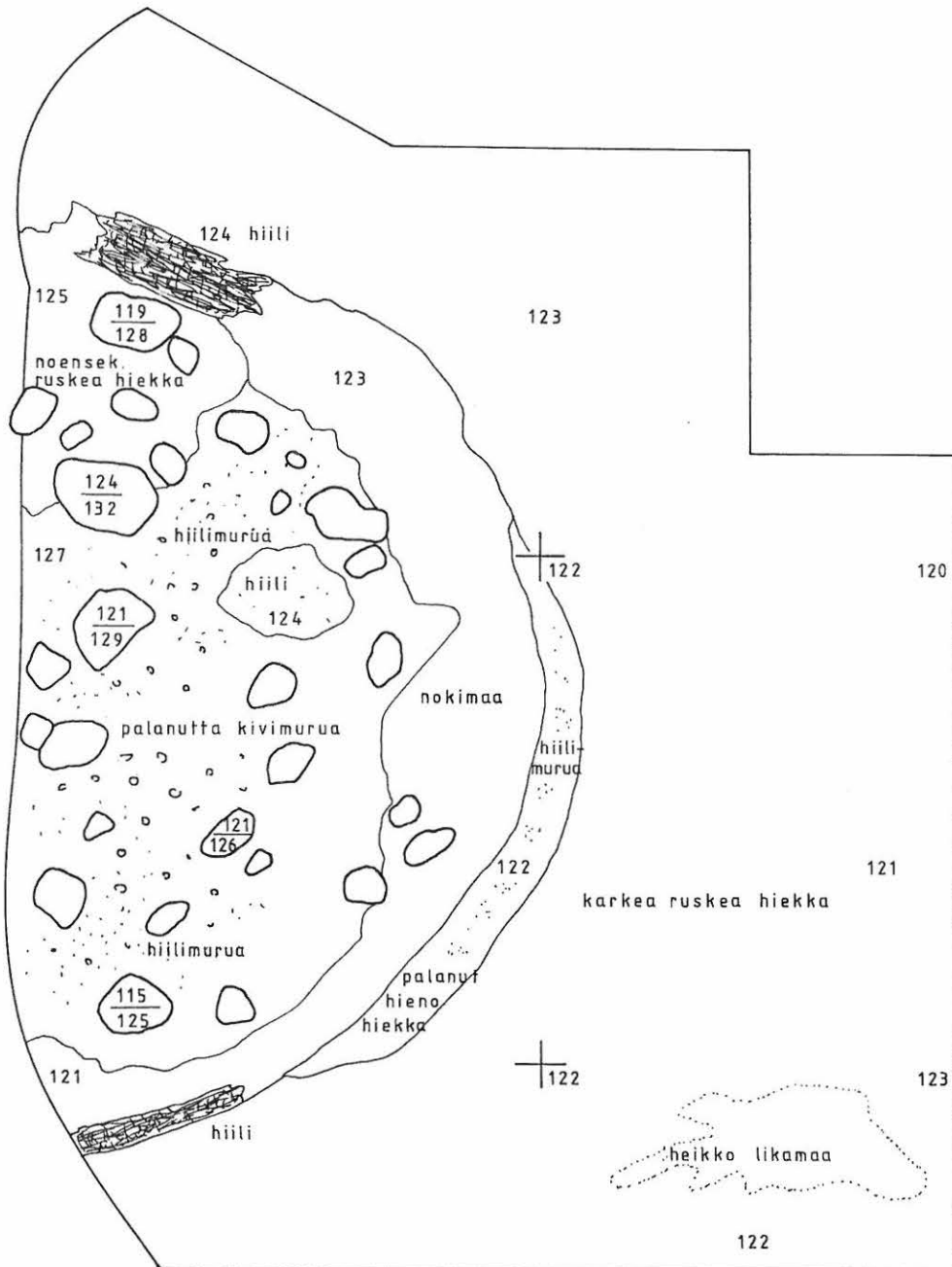

LAPPI TL. KIVIKYLÄ TALVIKYLÄ HELENA TASKINEN 1987

TASOKARTTA MK
PIIRT. SIMO VANHATALO

KP = 27,69 m m.py. kone 013
TASO 4

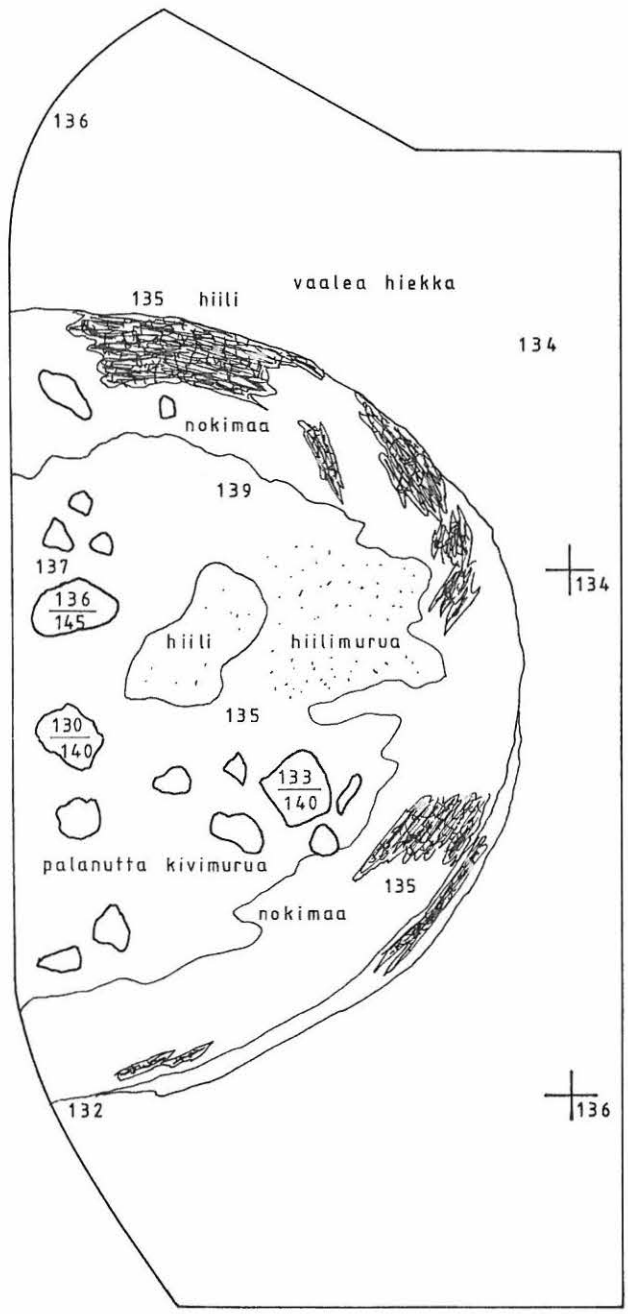

LAPPI TL. KIVIKYLÄ TALVIKYLÄ HELENA TASKINEN 1987

TASOKARTTA MK
PIIRT. SIMO VANHATALO

KP = 27,69 m m.py. kone 013
TASO 5

LAPPI TL. KIVIKYLÄ TALVIKYLÄ

HELENA TASKINEN 1987

PROFIILIKARTTA LIEDESTÄ MK

PIIRT. SIMO VANHATALO

50 cm

KP = 27,69 m m.py., kone 013

Profiili on piirretty länsi-luoteeseen aukeavasta seinämästä.

